

**KESANTUNAN ORANG MELAYU DALAM  
MAJLIS PERTUNANGAN**

**NORIATI A RASHID**

**UNIVERSITI MALAYA**

Perpustakaan Universiti Malaya



A511904264

**KESANTUNAN ORANG MELAYU DALAM  
MAJLIS PERTUNANGAN**

**NORIATI A RASHID**

**TESIS DISERAHKAN UNTUK MEMENUHI  
KEPERLUAN BAGI  
IJAZAH DOKTOR FALSAFAH**

**AKADEMI PENGAJIAN MELAYU  
UNIVERSITI MALAYA  
KUALA LUMPUR**

**DISEMBER 2003**

## ABSTRAK

Tesis ini mengandungi lapan buah bab yang bermula dengan Bab Pendahuluan. Bab 2 pula membincangkan nilai kesantunan orang Melayu dalam konteks sosiobudaya masyarakatnya. Seterusnya Bab 3 membincangkan kerangka tesis yang dimulai dengan konsep kesantunan, perkaitan konsep muka dalam membina kesantunan, tujuh model kesantunan serta model kesantunan orang Melayu yang diasaskan daripada input budaya dan kepercayaan Islam. Bab ini juga menyentuh tentang pembinaan strategi kesantunan orang Melayu.

Bab 4 menekankan struktur majlis pertunangan yang dianalisis menerusi struktur makro dan struktur mikro. Struktur makro digunakan untuk melihat perlakuan bukan bahasa yang santun sejak ketibaan rombongan lelaki sehingga rombongan lelaki pulang. Struktur mikro pula melihat aspek pengurusan rundingan. Dapatan kajian menunjukkan bahawa majlis pertunangan yang dikaji adalah berstruktur. Struktur makro mempunyai 7 atur cara. Manakala struktur mikro pula mempunyai 3 peringkat, iaitu awal, pertengahan dan akhir. Dapatan menunjukkan bahawa struktur pertunangan penting dalam melancarkan perjalanan majlis yang tertib.

Bab 5 memaparkan dapatan dan tafsiran perlakuan verbal dan bukan verbal yang dianalisis dengan menggunakan parameter-parameter dalam perlakuan komunikatif. Dapatan kajian menunjukkan bahawa antara parameter penting yang terbabit dalam perlakuan verbal ialah *konfigurasi peranan, ambil giliran, pasangan adjesensi, pengulangan, ganti nama diri dan ayat penyata*. Parameter dalam perlakuan bukan verbal melibatkan *perwakilan, ruang dan jarak sosial, cara duduk serta ekspresi*

*muka*. Dapatan menunjukkan bahawa kesantunan dalam majlis pertunangan ditentukan oleh perlakuan verbal dan bukan verbal.

Bab 6 pula memaparkan analisis artifak dalam majlis pertunangan yang melibatkan dulang hantaran, peranannya serta makna bagi setiap artifak tersebut. Kajian menunjukkan bahawa dalam majlis pertunangan, artifak mempunyai makna yang tersendiri dan berperanan menyampaikan maksud hati. Maksud yang digambarkan menerusi artifak menggambarkan perasaan saling menyukai dan harapan terhadap hubungan yang mesra dan akrab.

Analisis kesantunan berbahasa dengan menggunakan strategi kesantunan berbahasa khususnya dalam majlis pertunangan dipaparkan di dalam Bab 7. Kajian mendapati bahawa terdapat tiga lapis strategi berbahasa, iaitu *Kategori Strategi Utama (Ketersiratan)*, *Kategori Strategi* dan *Strategi*. Terdapat 8 jenis *Kategori Strategi* yang kemudiannya dipecahkan menjadi 38 strategi yang lebih khusus untuk melihat strategi dalam setiap unit ujaran. *Strategi Hebah* merupakan strategi tertinggi daripada 38 strategi yang diungkapkan, dan diikuti oleh *Strategi Minta Maklumat*. *Strategi Pujian* merupakan strategi terendah. *Ketersiratan* merupakan *Kategori Strategi Utama* yang didapati menguasai 3 *Kategori Strategi* yang menyampaikan maksud secara tidak langsung, iaitu *Kategori Strategi Kiasan*, *Rujukan Sumber* dan *Ungkapan Rabbani*. *Ketersiratan* juga didapati terdapat dalam sebahagian kecil strategi yang lain. Pemilihan strategi kesantunan bergantung kepada konteks rundingan

Bab 8 menyimpulkan kajian serta mengemukakan saranan kajian lanjutan.

## ABSTRACTS

The thesis consists of 8 chapters. Chapter 1 is the introductory chapter while Chapter 2 discusses the politeness values among the Malays in the context of socio-cultural background. Chapter 3 elaborates the thesis frameworks, which includes politeness concept, relationship of face concept and politeness development, models of politeness, as well as politeness models of the Malays basically derived from cultural inputs and Islamic faith. The Chapter also discusses the development of Malays' politeness strategy.

Chapter 4 emphasizes the structure of engagement ceremonies, which was analyzed by mean of macro and microstructure. Macrostructure was used as to identify non-verbal acts of politeness from the time of bridegroom's family members arrival till their departure. On the other hand, microstructure focuses on the aspects of management during negotiation, which comprises of three stages, that is, initial stage, middle stage and the conclusion. The research findings revealed that engagement ceremonies were of structural type, which determined the smooth flow of the events.

Chapter 5 reveals the findings and interpretation of verbal and non-verbal acts based on the analysis of parameters found within communicative acts. The findings showed that *role configuration, turn taking, adjacency pair, repeating information, pronominal usage* and *positive statements* were commonly used in verbal acts. Beside that, *use of surrogates, sitting arrangement, social space* and *face expression* were important parameters of non-verbal acts found in the discussions. Research findings

concluded that verbal and non-verbal acts determined the level of politeness in engagement ceremonial.

Chapter 6 reveals artifacts analysis of engagement ceremonies. The study found that artifacts played very significant role in any engagement ceremonials as each of the artifacts have its own symbolic role and function. It also reflects the nature of acceptance for both parties and their longing for cordial relationship.

Politeness analysis by mean of politeness strategy in engagement ceremonies is discussed in Chapter 7. The analysis discovered that there are three levels of strategies, namely, *main category strategy (Indirectness)*, *category strategy* and *strategy*. The *category strategy* consists of 8 strategies and these strategies can further be split into 38 *specific strategies*. These *specific strategies* were used to analyse each utterance recorded during the engagement ceremonials. The most highly mentioned or uttered was *Announcement Strategy* which was followed by *Get-on Information Strategy*. *Praise Strategy* was the least mentioned strategy. *Indirectness* have significantly influenced the three types of *category strategy*, that is *Metaphor Strategy*, *Rabbani Statement Strategy* and *Referencial Strategy*. The choice of good strategies has assured the smooth process of negotiation during engagement ceremonies.

Finally, Chapter 8 dicusses the research findings and recommendations.

## PENGHARGAAN

Dengan nama Allah yang Maha Pemurah lagi Maha Penyayang. Selawat dan salam buat junjungan Nabi Muhammad S.A.W, keluarga serta sahabat-sahabat baginda. Bersyukur ke hadrat Ilahi yang telah menganugerahkan segala kekuatan dan ketabahan kepada saya sehingga sempurna juga kajian ini.

Segala usaha ini bukan milik saya seorang sekiranya tanpa sokongan dan bimbingan yang padu daripada banyak pihak, terutama pembimbing yang saya hormati Profesor Madya Dr Sanat Md Nasir yang telah menceurahkan segala jasa dan bakti beliau. Terima kasih yang tidak terkira kepada beliau.

Terima kasih kepada Kementerian Pendidikan Malaysia kerana telah menyediakan peluang keemasan ini kepada saya. Sekalung penghargaan kepada bekas Pengetua Institut Bahasa Melayu Malaysia Tuan Haji Alias Hasan kerana telah memberi sokongan yang padu sehingga saya berjaya memperoleh biasiswa.

Penghargaan ini juga ditujukan khas buat Pengarah Akademi Pengajian Melayu iaitu Profesor Dr Norazit Selat, Profesor Dr Wan Abd Kadir dan semua tenaga akademik APM serta tenaga bukan akademik. Terima kasih kepada Profesor Datin Dr Jamaliah Mohd Ali (FLB), Profesor Dr Abd Aziz Md Zain (API), Ustaz Khairuddin (IQKL), Ustaz Ahmad Farazila (SMKTTDD) dan Ustaz Mohd Noor (SERAMBI) yang turut membantu saya dalam beberapa perkara berkaitan dengan kajian ini.

Saya juga ingin merakamkan jutaan terima kasih kepada semua tuan rumah majlis pertunangan yang telah mengizinkan saya merakamkan majlis ini. Juga tidak dilupakan sahabat-sahabat setia,, Aishah Rohani, C'he Siah, C'he Zainon Hasnah Nazirah, Rosie, Amir Sharifudin dan ramai lagi yang sentiasa menghulurkan bantuan dalam pelbagai cara.

Keluarga yang disayangi, kekanda-kekanda dan adinda-adinda, serta putera puteriku Fariz Muda, Yasir Muda, Nurul Zeety dan Azri Muda tanpa kalian pasti hidup ini tidak bermaya dan ceria. Pastinya tidak ada kejayaan tanpa sokongan dan pengorbanan yang tidak terhingga daripada suami tercinta Prof. Madya Dr. Azizi Haji Muda yang turut bertindak sebagai pembimbing yang sentiasa setia dan memahami segala-galanya.

Kepada insan-insan tercinta, Allahyarham Abd Rashid Abd Rahman, Allahyarham Hajah Khatijah Ahmad, Allahyarham Haji Muda Kadir dan Allahyarham Hajah Jariah Mohd Noor, cinta dan kasihku kepada mereka kuabadikan menerusi tesis ini. Akhirnya terima kasih kepada semua yang telah mendoakan kebaikan dan kejayaan untuk saya.

**NORIATI A RASHID**  
Jabatan Pengajian Melayu  
Institut Bahasa Melayu Malaysia  
Lembah Pantai, Kuala Lumpur

26 Disember 2003



## SENARAI KANDUNGAN

<i>Abstrak</i>	<i>ii</i>
<i>Abstracts</i>	<i>iv</i>
<i>Penghargaan</i>	<i>vi</i>
<i>Senarai Kandungan</i>	<i>viii</i>
<i>Senarai Gambar Rajah</i>	<i>xvii</i>
<i>Senarai Jadual</i>	<i>xviii</i>
<i>Senarai Gambar Foto</i>	<i>xx</i>
<i>Senarai Singkatan</i>	<i>xxi</i>

### **BAB 1 PENDAHULUAN**

1.1	Latar Belakang Kajian	1
1.2	Tujuan Kajian	26
1.3	Bidang Kajian	27
1.4	Bahan Kajian	27
1.5	Kaedah Kajian	29
1.6	Hipotesis Kajian	29
1.7	Konsep	30
	1.7.1 Kesantunan	30
	1.7.2 Majlis Pertunangan	30
	1.7.3 Perlakuan Bahasa Verbal	31
	1.7.4 Perlakuan Bukan Verbal	31
	1.7.5 Ujaran	31
	1.7.6 Peristiwa Bahasa	32
	1.7.7 Teks	32

1.7.8	Konteks	32
1.7.9	Struktur	32
1.7.10	Strategi	33
1.7.11	Muka	33
1.7.12	Akhlak	34
<b>BAB 2 NILAI KESANTUNAN DALAM KONTEKS SOSIOBUDAYA MASYARAKAT MELAYU</b>		
2.1	Nilai Dalam Budaya Masyarakat Melayu	35
2.2	Adat Dan Tradisi Budaya Melayu	42
2.3	Konsep Budi Bahasa Dalam Masyarakat Melayu	49
2.4	Konsep Malu Dan Jaga Maruah Diri	53
2.5	Keluarga Dalam Masyarakat Melayu	60
2.6	Adat Istiadat Pertunangan Orang Melayu	64
2.7	Kesimpulan	75
<b>BAB 3 KERANGKA TEORETIS KESANTUNAN</b>		
3.1	Konsep	77
3.1.1	Konsep Kesantunan	78
3.1.2	Konsep Muka	83
3.1.3	Konsep Hati	92
3.1.4	Ilmu Wahyu	94
3.1.5	Niat	96
3.1.6	Malu	97
3.1.7	Akal	98
3.1.8	Akhlak	101

3.1.9	Perlakuan Bahasa Dan Bukan Bahasa	103
3.2	Model-Model Kesantunan	105
3.2.1	Model Prinsip Kerjasama Grice (1975)	105
3.2.2	Model Kesantunan Lakoff (1975)	109
3.2.3	Prinsip Kesantunan Leech (1983)	111
3.2.4	Kontrak Perbualan Fraser (1990)	113
3.2.5	Model Kesantunan Brown dan Levinson (1978)	115
3.2.6	Model Perlakuan Politik Verbal Janney dan Arndt (1992)	123
3.2.7	Model Asmah	125
3.3	Rumusan Model	127
3.4	Model Kajian Kesantunan Orang Melayu	129
3.5	Strategi Kesantunan Berbahasa Dalam majlis Pertunangan	130
3.6	Strategi Bukan Bahasa	173
3.7	Ketersiratan	177
3.8	Struktur Majlis Pertunangan	177
3.9	Artifak	178
3.10	Kesimpulan	180

#### **BAB 4 ANALISIS STRUKTUR MAJLIS PERTUNANGAN**

4.1	Struktur Makro	182
4.1.1	Ketibaan Rombongan Lelaki	182
4.1.1.1	Waktu Ketibaan Rombongan	183
4.1.1.2	Perlakuan Menyambut Rombongan Lelaki	185
4.1.2	Rundingan	186
4.1.3	Doa	187

4.1.4	Menyarung Cincin	189
4.1.5	Bertukar-tukar dan Berbalas-Balas Dulang Hantaran	191
4.1.6	Jamuan Makan	192
4.1.7	Rombongan Lelaki Berangkat Pulang	194
4.1.8	Urutan Atur Cara Dalam Struktur Makro	194
4.2	Struktur Mikro	198
4.2.1	Pembukaan Rundingan	200
4.2.1.1	Pembukaan Rundingan Oleh Penutur 1	200
4.2.1.2	Pembuka Kata	202
4.2.1.3	Ucapan Alu-Aluan	203
4.2.2	Pertengahan Rundingan	214
4.2.3	Penutup Rundingan	221
4.3	Kesimpulan	225
<b>BAB 5 ANALISIS KESANTUNAN PERLAKUAN VERBAL DAN BUKAN VERBAL.</b>		
5.1	Kesantunan Perlakuan Verbal	227
5.1.1	Konfigurasi Peranan	228
5.1.2	Ambil Giliran	233
5.1.2.1	Ujaran Lengkap Penyata	239
5.1.2.2	Ujaran Lengkap Tanya	241
5.1.2.3	Ungkapan Kesimpulan	242
5.1.2.4	Ungkapan Persetujuan	243
5.1.2.5	Setelah Diberikan Peluang	244
5.1.2.6	Melengkapkan Ujaran	245

5.1.3	Pasangan Adjesensi	247
5.1.3.1	Pertanyaan- Jawapan	247
5.1.3.2	Penjelasan – Respons	251
5.1.4	Pengulangan	255
5.1.5	Jenis Ayat	265
5.1.5.1	Ayat Penyata	266
5.1.5.2	Ayat Tanya	267
5.1.5.3	Ayat Perintah	268
5.1.5.4	Ayat Seru	271
5.1.6	Ganti Nama Diri Dan Panggilan	273
5.1.6.1	Ganti Nama Diri Pertama	274
5.1.6.2	Ganti Nama Diri Kedua	278
5.1.6.3	Ganti Nama Diri Ketiga	282
5.2	Kesantunan Perlakuan Bukan Verbal	289
5.2.1	Penggunaan Wakil	289
5.2.2	Cara Duduk	294
5.2.3	Ruang	299
5.2.4	Ekspresi Muka	301
5.2.4.1	Senyuman	301
5.2.4.2	Ekspresi Serius	303
5.2.4.3	Ekspresi Keliru	304
5.3	Kesimpulan	305
 <b>BAB 6 ANALISIS ARTIFAK DALAM MAJLIS PERTUNANGAN</b>		
6.1	Artifak	308

6.2	Dulang Hantaran	308
6.3	Tepak Sirih Dan Sirih Junjung	315
6.4	Cincin Pertunangan	317
6.5	Wang Pendahuluan Hantaran Belanja	321
6.6	Makanan Manis	325
6.7	Buah-Buahan	327
6.8	Sepersalinan Pakaian	328
6.9	Peralatan Sembahyang	329
6.10	Bunga Rampai Dan Potpourri	330
6.11	Kain Putih Lipat Empat Puluh Empat	331
6.12	Gula, Garam Dan Asam	331
6.13	Beras	332
6.14	Duit Syiling	332
6.15	Makanan Dalam Majlis Kenduri	333
6.17	Kesimpulan	335

## **BAB 7 ANALISIS STRUKTUR KESANTUNAN BAHASA DALAM RUNDINGAN PERTUNANGAN**

7.1	Kategori Strategi	337
7.1.1	Kategori Berhemah	338
7.1.1.1	Strategi Minta Maklumat	339
7.1.1.2	Strategi Cadangan	341
7.1.1.3	Strategi Alasan	344
7.1.1.4	Strategi Jangkaan	345
7.1.1.5	Strategi Kecindan	347
7.1.1.6	Strategi Harapan	348

7.1.1.7	Strategi Nafi	350
7.1.1.8	Strategi Silaan	351
7.1.1.9	Strategi Kenal Keluarga	355
7.1.1.10	Strategi Sapaan	356
7.1.1.11	Strategi Kenalkan Diri	359
7.1.1.12	Strategi Cerita	361
7.1.1.13	Strategi Main Peranan	362
7.1.2	Kategori Matlamat	364
7.1.2.1	Strategi Hebahan	365
7.1.2.2	Strategi Pengesahan	368
7.1.3	Kategori Rujukan Sumber	371
7.1.3.1	Strategi Rujukan Individu Dan Keluarga	371
7.1.3.2	Strategi Rujukan Adat	374
7.1.3.3	Strategi Rujukan Masa	375
7.1.3.4	Strategi Rujukan Negeri	377
7.1.3.5	Strategi Rujukan Maklumat Lama	378
7.1.3.6	Strategi Rujukan Islam	380
7.1.4	Kategori Kerjasama	382
7.1.4.1	Strategi Penyelesaian	382
7.1.4.2	Strategi Persetujuan	384
7.1.4.3	Strategi Muafakat	385
7.1.4.4	Strategi Berikan Peluang	387
7.1.5	Kategori Ungkapan Rabbani	389
7.1.5.1	Strategi Bismillah, Fatihah Dan Doa	390

7.1.5.2	Strategi Alhamdulillah Dan Bersyukur	391
7.1.5.3	Strategi Salam	393
7.1.5.4	Strategi Insya-Allah	394
7.1.5.5	Strategi Tawakal	396
7.1.6	Kategori Budiman	397
7.1.6.1	Strategi Memudahkan	398
7.1.6.2	Strategi Ikhlas	399
7.1.6.3	Strategi Maaf	401
7.1.6.4	Strategi Merendah Diri	402
7.1.7	Kategori Kiasan	404
7.1.8	Kategori Penghargaan	406
7.1.8.1	Strategi Terima Kasih	406
7.1.8.2	Strategi Menyenangi	408
7.1.8.3	Strategi Pujian	410
7.2	Ketersiratan Sebagai Kategori Strategi Utama	412
7.2.1	Pantun	418
7.2.2	Perbilangan Adat	423
7.2.3	Berlegar-Legar	426
7.3	Kesimpulan	428
 <b>BAB 8 PENUTUP</b>		
8.1	Kesimpulan Kajian	431
8.2	Cadangan Kajian Selanjutnya	440



<b>RUJUKAN</b>	441
<b>LAMPIRAN 1</b> Transkrip Kajian TRS 1 – 19	453
<b>LAMPIRAN 2</b> Sumber Kajian yang dirakam	623
<b>LAMPIRAN 3</b> Waktu Ketibaan Rombongan Keluarga Lelaki	624

## SENARAI GAMBAR RAJAH

Rajah 3.1:	Keserasian Model Kesantunan Orang Melayu Dengan Model-Model Sedia Ada	91
Rajah 3.2:	Model Kesantunan Orang Melayu Dalam Majlis Pertunangan Berasaskan Input Islam	131.
Rajah 5.1:	Posisi Pertama	296
Rajah 5.2:	Posisi Kedua	297
Rajah 5.3:	Posisi Ketiga	298

## SENARAI JADUAL

Jadual 4.1:	Waktu Ketibaan Rombongan Lelaki Ke Rumah Perempuan	183
Jadual 4.2:	Taburan Jangka Masa Doa Dalam Majlis Pertunangan	188
Jadual 4.3:	Waktu Jamuan Makan Dalam Majlis Pertunangan	193
Jadual 4.4:	Urutan Atur Cara Dalam Struktur Makro	195
Jadual 4.5:	Taburan Bentuk urutan Atur Cara Dalam Struktur Makro	196
Jadual 4.6:	Jangka Masa Rundingan Pertunangan	199
Jadual 4.7:	Taburan Pembuka Kata Oleh Pembuka Rundingan	203
Jadual 4.8:	Taburan Isi Ucapan Alu-Aluan Oleh Pembuka Rundingan	204
Jadual 4.9:	Taburan Pembuka Kata Oleh Pembuka Penutur 2 Dalam Pembukaan	207
Jadual 4.10:	Taburan Isi Ucapan Alu-Aluan Oleh Penutur 2	208
Jadual 4.11:	Perbezaan Taburan Pembuka Kata Oleh Penutur 1 Dan Penutur 2	210
Jadual 4.12:	Perbezaan Taburan Isi Ucapan Alu-Aluan Di Kalangan Penutur 1 Dan Penutur 2 Dalam Pembukaan	212
Jadual 4.13:	Taburan Aspek Komponen Yang Dirundingkan Pada Pertengahan Rundingan	215
Jadual 4.14:	Pihak Yang Menyebut Harga Mas Kahwin Dan Hantaran Belanja	221
Jadual 4.15:	Taburan Isi Ucapan Penutupan Rundingan Oleh Kedua-Dua Penutur	223
Jadual 5.1:	Bilangan Peserta Kategori Wakil Dalam Setiap Majlis Pertunangan	229
Jadual 5.2:	Taburan Bilangan Peserta Menurut Kategori Wakil	230
Jadual 5.3:	Taburan Peserta Menurut Kategori Wakil	232
Jadual 5.4:	Bilangan Ambil Giliran Dalam Setiap Majlis Pertunangan	234
Jadual 5.5:	Bentuk Penanda Ambil Giliran Dalam Majlis Pertunangan	238

Jadual 5.6:	Taburan Pasangan Adjesensi Menerusi Pertanyaan – Jawapan	248
Jadual 5.7:	Jenis Penjelasan – Respons Sera Taburannya	251
Jadual 5.8:	Kekerapan Pengulangan Kata/Frasa Dalam Rundingan Pertunangan	256
Jadual 5.9:	Kelompok Pengulangan Dalam Rundingan Pertunangan	257
Jadual 5.10:	Bilangan Kata/Frasa Yang Diulang Menurut Domain	258
Jadual 5.11:	Jenis Ayat Dalam Rundingan Pertunangan	266
Jadual 5.12:	Taburan Jenis Ganti Nama Diri Dalam Rundingan Pertunangan	274
Jadual 5.13:	Taburan Ganti Nama Diri Pertama	275
Jadual 5.14:	Taburan Ganti Nama Diri Kedua	279
Jadual 5.15:	Taburan Ganti Nama Diri Ketiga	283
Jadual 5.16:	Hubungan Wakil Dengan Pihak Yang Bertunang	290
Jadual 6.1:	Bilangan Dulang Hantaran Dalam Majlis Pertunangan	309
Jadual 6.2:	Kelompok Bilangan Dulang Hantaran	311
Jadual 7.1:	Kategori Strategi	337
Jadual 7.2:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Berhemah	338
Jadual 7.3:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Matlamat	365
Jadual 7.4:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Rujukan Sumber	371
Jadual 7.5:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Kerjasama	382
Jadual 7.6:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Ungkapan Rabbani	389
Jadual 7.7:	Taburan Kekerapan Strategi Salam	393
Jadual 7.8:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Budiman	398
Jadual 7.9:	Bilangan Strategi Dalam Kategori Penghargaan	406
Jadual 7.10:	Bilangan Ujaran Ketersiratan	413
Jadual 7.11:	Pantun Dalam Rundingan Pertunangan	419

## SENARAI GAMBAR FOTO

Gambar Foto 4.1:	Ketibaan rombongan keluarga lelaki disambut oleh Wakil keluarga perempuan	185b
Gambar Foto 4.2:	Bacaan doa diketuai oleh imam selepas majlis rundingan	188b
Gambar Foto 4.3:	Acara menyarung cincin pertunangan merupakan Kemuncak majlis pertunangan	190b
Gambar Foto 4.4:	Para tetamu menjamu selera selepas majlis pertunangan	193b
Gambar Foto 5.1:	Kedua-dua pihak sedang berunding	297b
Gambar Foto 5.2:	Wakil berunding duduk dari sudut bucu	298b
Gambar Foto 5.3:	Kedudukan tetamu lelaki di depan dan perempuan ruang belakang	300b
Gambar Foto 6.1:	Dulang hantaran daripada pihak lelaki kepada pihak Perempuan	314b
Gambar Foto 6.2:	Dulang hantaran daripada pihak perempuan kepada pihak lelaki	314c
Gambar Foto 6.3:	Tepak sirih digunakan sebagai kepala adat	316b
Gambar Foto 6.4:	Sirih junjung turut dibawa oleh pihak lelaki	316c
Gambar Foto 6.5:	Cincin pertunangan disebut sebagai cincin tanda	320b
Gambar Foto 6.6:	Makanan manis seperti halwa buah-buahan dan kek Melambangkan kemesraan	326b
Gambar Foto 6.7:	Songkok dan Al-quran ialah peralatan ibadah	329b
Gambar Foto 6.8:	Potpouri dan minyak wangi dalam pertunangan Menggambarkan hubungan yang mesra	330b

## SENARAI SINGKATAN

B & L	-	Brown dan Levinson
BL	-	Bapa Lelaki
BW	-	Bukan Wakil
MP	-	Majlis Pertunangan
TAM	-	Tindakan Ancaman Muka
WP	-	Wakil Perempuan
WL	-	Wakil lelaki
SSJ	-	Sacks, Schegloff dan Jefferson
TRP	-	Transition Relevance Place
U	-	Ujaran